

PLÀNCTON

Smart City | Vox Balaenae

Direcció musical: **Patricia de No**

Composició: **Marcos Fernández**

Direcció artística: **Miquel G. Font**

DOSSIER PEDAGÒGIC

Secundària i Superior

CONTINGUTS

PREVIS:

PLÀNCTON: Orígens i motivació del projecte

El procés creatiu d'una obra de ballet

Objectiu de les activitats proposades

ACTIVITATS

Activitat 1: La música, la dansa i l'art en general com a eines d'educació, integració i salut.

Activitat 2: Visualització, col·loqui amb artistes, interpretació, reacció i crítica personal.

Activitat 3: Tertúlia, reflexions, valoracions respecte al tema de l'obra i de l'espectacle.

Activitat 4: Tallers de creació artística i de identificació del talent.

A night scene of a beach with blue bioluminescence in the water and city lights in the distance. The sky is dark with some stars visible. The water is dark blue, and the beach is dark. The city lights are reflected in the water.

Un nou ballet que ens mostra el dilema dels grans contrastos als que avui ens veiem avocats.

Una estrena musical inspirada en el Big Data de la ciutat de Barcelona

Body Text

Una doble immersió en el frenetisme de les grans ciutats per passar a les profunditats del mar i interpretar-ne els sons dels que hi habiten desde temps ancestrals.

PLÀNCTON és una nova iniciativa que reuneix a músics i ballarins de primer nivell amb voluntat de crear un producte escènic on la música contemporània, complexa i captivadora de **Vox Balaenae** de **George Crumb** és proposada per **Patricia de No** com a punt de partida.

Marcos Fernández, pianista i compositor, becat al **Premis Barcelona 2020**, s'afegeix amb una nova proposta musical, **Smart City**, creada a partir de l'extrapolació de dades generades pel *Big Data* de la ciutat de Barcelona, una eina informativa avui a l'abast de tots i destinada a la millora aparent de la qualitat de vida a les nostres ciutats.

Tots ells determinats en la creació del nou programa, inèdit, contemporani, i en el que la música en viu, l'estrena exclusiva d'una nova composició, la qualitat interpretativa i tècnica de tots els artistes, l'experiència i bagatge dels creadors, el missatge implícit, la innovació i originalitat, en destaquen com a punts forts.

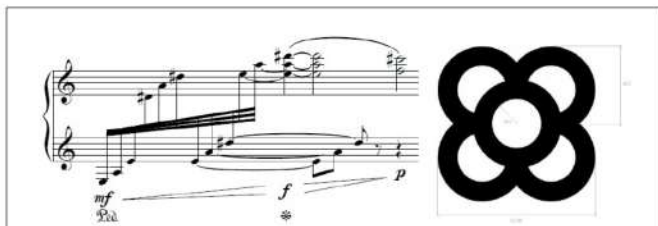
SMART-CITY | Marcos Fernández

Smart City, pretén mostrar una concepció de la Barcelona actual mitjançant l'extrapolació dels patrons presents al Big Data traduint aspectes de la vida de la ciutat (com la mobilitat de les persones al llarg de 12 mesos) en patrons musicals equivalents (freqüència, temps, timbre, etc.)

"Molts artistes extrapolen dades, com les freqüències dels planetes, en notes o colors, per fer les seves obres i a mi em permet estructurar una composició musical. Barcelona és líder mundial de Smart Cities (ciutats que recullen dades a través del Internet of Things) i l'ajuntament convida a la seva plataforma a qualsevol a extreure un fantàstic i ample recull de Big Data que per exemple reflecteix: la mobilitat de la gent al llarg de l'any, els canvis meteorològics, el flux acústic de la ciutat, etc. Aquestes dades poden semblar opaques però després de veure patrons i tendències vaig començar a notar elements inspiradors que traduïts en música permetien sentir el batec, energia i subtileses de la ciutat per estructurar l'obra, donant marge de llibertat creativa tant durant el procés de composició així com també durant el procés de creació de la coreografia."

SMART CITY

COMPOSICIÓ D'UNA SUITE MUSICAL

Marcos Fernández, pianista i compositor, ha estat becat per l'Ajuntament de Barcelona per a la composició d'una obra contemporània. Des d'un primer moment, posa el seu punt de mira en la qualitat de moviment de **Miquel G Font** per a completar el seu projecte.

Format a l'ESMUC, al Royal College of Music i al Royal Conservatoire of Scotland, va ser l'autor viu més programat per les simfòniques d'Espanya entre 2018 i 2020. Amb més de 20 premis, incloent el Premi AEOS - Fundación BBVA, destaca per una activitat eclèctica amb 3

òperes, 2 ballets, bandes sonores i obra pianística i simfònica per l'OBC, Orquesta de RTVE, la Nacional d'Holanda, la Princeton i Columbus Symphony, la Nacional de Malta o la Britten Sinfonia entre d'altres.

És professor al Conservatori Municipal de Barcelona i membre de la Real Societat d'Arts d'Anglaterra, a on va viure 12 anys i va formar el curs de teoria i composició al Trinity Music Academy de Londres.

Com a pianista és productor del segell Piano Underscore, ha fet gires per tot el món amb el seu duo de flauta i piano i ha tocat per a dansa, tant per cursos internacionals com per a companyies a Espanya i el Regne Unit (English National Ballet, Michael Clark Company, etc.).

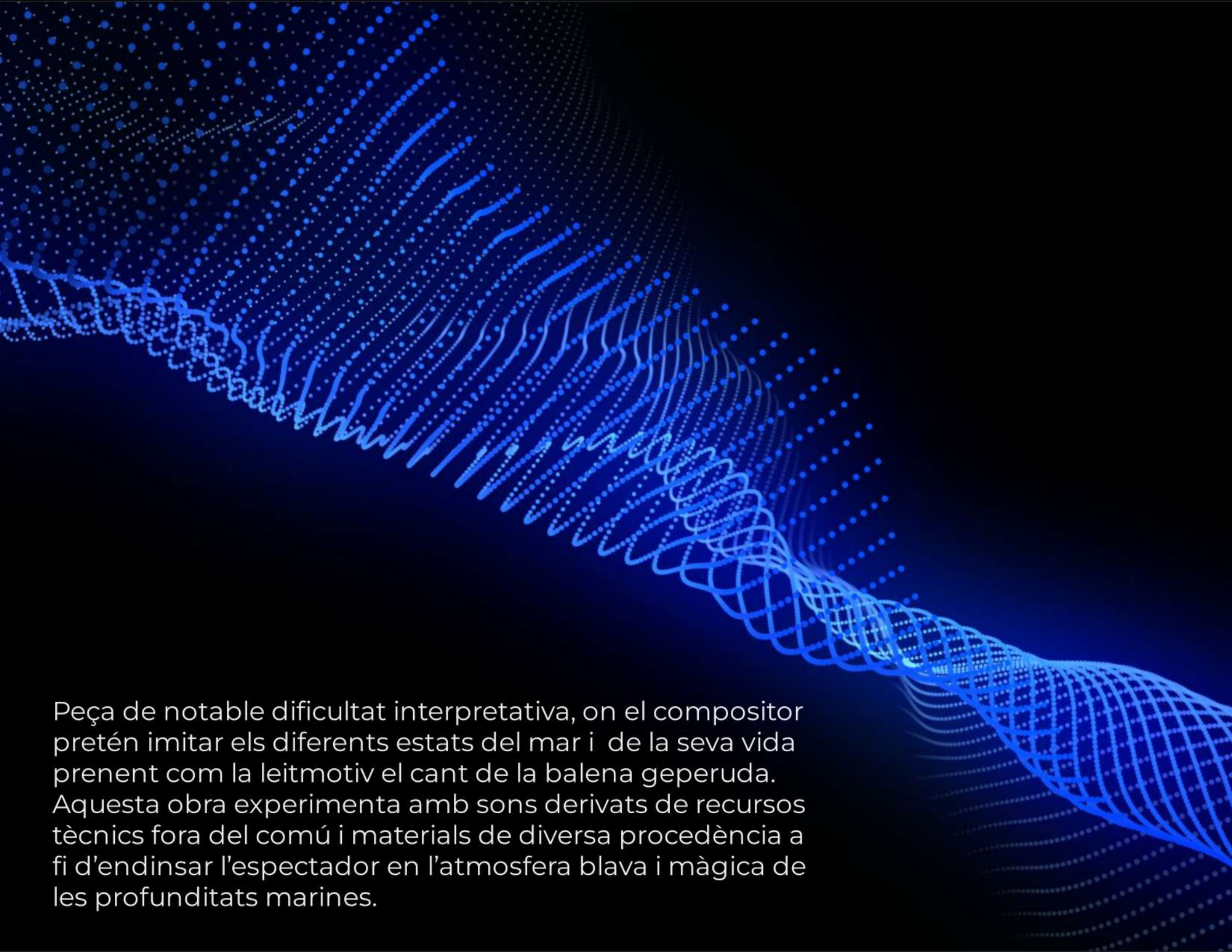

VOX BALAENAE

George Crumb

Una obra considerada de gènere experimental donada la seva complexitat tècnica així com necessària amplifícatió elèctrica i una il·luminació en tons blaus

The background of the image is a dark blue gradient. It features a complex digital pattern of small, light blue dots arranged in a grid that recedes into the distance. Overlaid on this is a prominent, glowing blue wavy line that starts from the left and curves towards the bottom right, resembling a sound wave or a stylized ocean wave. The overall aesthetic is futuristic and digital.

Peça de notable dificultat interpretativa, on el compositor pretén imitar els diferents estats del mar i de la seva vida prenent com la leitmotiv el cant de la balena geperuda. Aquesta obra experimenta amb sons derivats de recursos tècnics fora del comú i materials de diversa procedència a fi d'endinsar l'espectador en l'atmosfera blava i màgica de les profunditats marines.

PATRICIA DE NO

Flautista santcugatena reconeguda internacionalment. La seva versatilitat i personalitat expressiva l'han postat a actuar a països com Espanya, França, Itàlia, Alemanya, Dinamarca, EUA, Xina, Finlàndia, Costa Rica, Colòmbia, i a ser convidada periòdicament en Festivals de Música i sales de concert d'Amèrica i Europa. Ha actuat com a solista davant d'orquestrades com la "Silesian Chamber Orchestra", "Praghe Virtuosi Chamber Orchestra", "Orquestra Simfònica de Medellín", "Orquestra

de l'Acadèmia del Gran Teatre del Liceu de Barcelona", "Orquestra Simfònica del Vallès", "Orquestra Nacional de Cambra d'Andorra", "OSSC", "Hungarian Virtuosi de Budapest" i ha treballat amb mestres com Sylvain Camberling, Bertrand de Billy, Sebastian Weigle, Michel Plasson, James Judd, Christopher Hogwood, J.L.López Cobos, Hänsjorg Schellenberger, M.Schneider, Lawrence Foster, Liù Già i Jean Pierre Rampal. Guardonada en diferents concursos nacionals i internacionals Espanya, Alemanya (Kuh-au Flute Competition) i Dinamarca (Carl Nielsen) el 1998 obté el Premier Prix de Flauta de Perfection ment et Virtuosité del Cons.Sup.de Música de Ginebra, Suïssa, amb el mestre Maxence Larrieu.

De No encapçala la iniciativa i direcció musical d'aquest nou projecte innovador i original en el que proposa aquesta peça de notable dificultat interpretativa, on el compositor pretén imitar els diferents estats del mar i de la seva vida prenent com la *leitmotiv* el cant de la balena geperuda. Aquesta obra experimenta amb sons derivats de recursos tècnics fora del comú i materials de diversa procedència a fi d'endinsar l'espectador en l'atmosfera blava i màgica de les profunditats marines.

Perquè PLÀNCTON

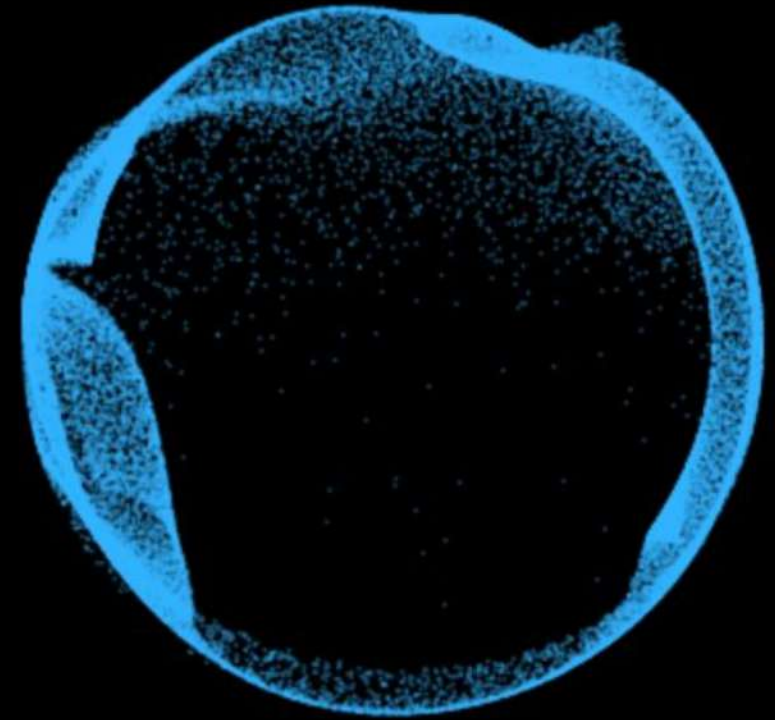
El cant de la balena és el crit de la natura,
Smart City simbolitza la ciutat del dia d'avui immersa en el dilema de l'equilibri entre el benestar i l'auto sostenibilitat

PLÀNCTON, vol conceptualitzar el naixement de la vida. El plàncton es constitueix com la base de moltes xarxes tròfiques (cadena alimentàries) i a la vegada conforma el principal aliment de les balenes, protagonistes a la peça **Vox Balaenae**.

D'altra banda també pretén conceptualitzar la complexitat, la densitat, ja que el plàncton conforma més del 50% de la matèria orgànica del planeta, el qual avui viu immers en la globalització, el creixement exponencial de la població i per primera vegada es veu avocat a l'acció immediata i solidària de tots els seus habitants.

Cal actuar per retornar a la sintonia amb la natura, avui revelada contra l'acció humana moguda per interessos personals i ràpids que ja podem afirmar apunten a l'autodestrucció.

La natura demana l'acció conjunta i determinant de tots i cadascun de nosaltres.

PLÀNCTON és una proposta artística indubtable però que pretén anar més enllà i obrir els ulls a l'audiència:

- Estem tots disposats a la renúncia continuada del plaer de l'èxtasi?
- Es pot ser feliç renunciant?
- Es pot assolir el benestar responsable i que la seva realització no tingui cap vulneració directe ni indirecte en cap altre ser del planeta o en els seus ecosistemes?
- Estem disposats a cedir a la manipulació de la informació massiva que s'obté de tots i cadascun de nosaltres?
- La perversitat dels interessos d'uns pocs és un risc inevitable?
- Tenim elecció?
- Són compatibles la tecnologia i preservació del medi natural o el retorn als orígens?
- Volem recuperar els orígens realment?

MIQUEL G. FONT

Des de la llibertat dins la immensitat

Un aprofundiment sobre l'origen del tot. Des de la llibertat dins la immensitat d'un oceà, indret encara per descobrir per part d'aquell ésser humà que ho vol controlar tot, allà s'hi troba encara l'origen de la vida animal. L'aliment que resulta ser el més antic i petit organisme, però a la vegada, és l'aliment d'un dels més grans i antics animals vertebrats: la balena.

Vox Balaenae mostra com aquest origen es desenvolupa fins a un estat de pau i llibertat que provoquen fins a arribar a un èxtasi inapel·lable difícil de percebre per part de la mentalitat d'avui dia.

PLÀNCTON és un doble programa dissenyat per observar els contrastos necessaris previs a una reflexió sobre l'anàlisi del món actual, en molts aspectes, antagònics amb l'origen de la vida mateixa.

En l'ordre presentat PLÀNCTON farà que la primera part creï una empatia a través d'un mirall frenètic del món actual. Però el fet de fer un gir dramàtic complet cap a la segona part, endinsant-nos en el món d'origen, es busca que a través del conceptualisme i l'obertura d'interpretació es convidi a experimentar.

El procés creatiu

El procés de creació d'una obra de dansa consta de diverses etapes abans d'entrar de ple en el procés de creació.

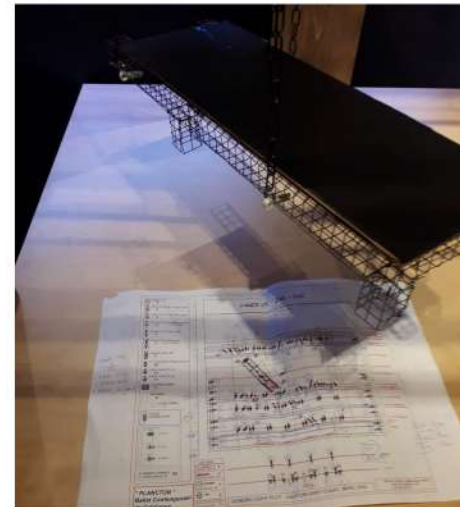
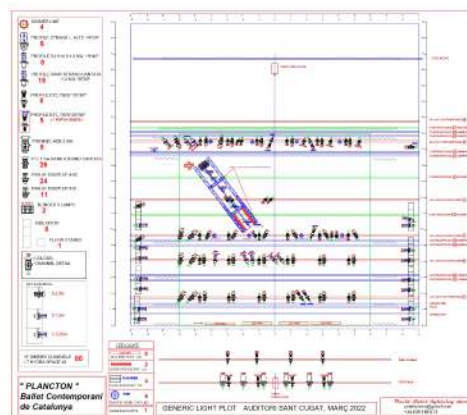
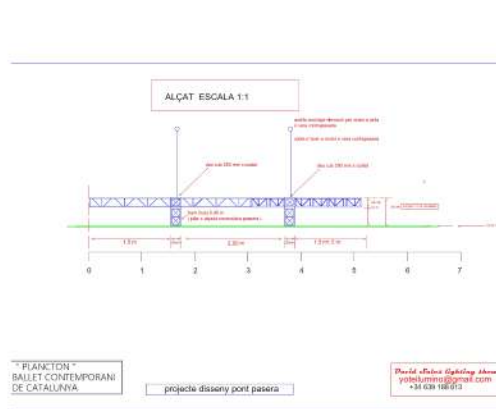
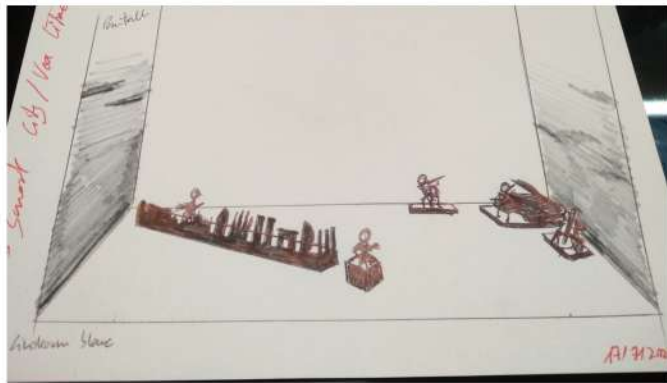
Aquestes etapes es resumirien en::

PREPRODUCCIÓ:

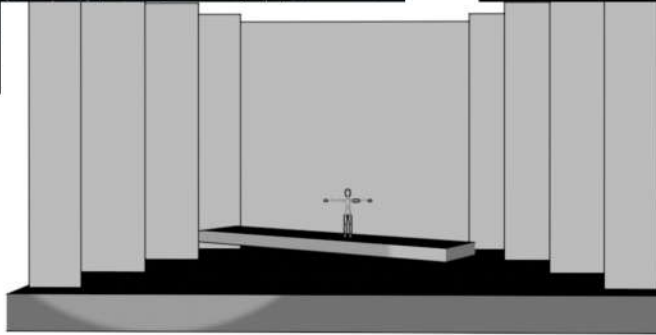
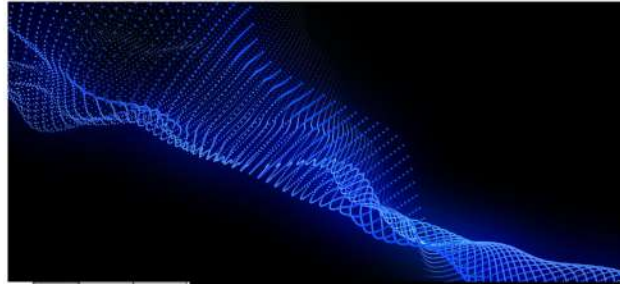
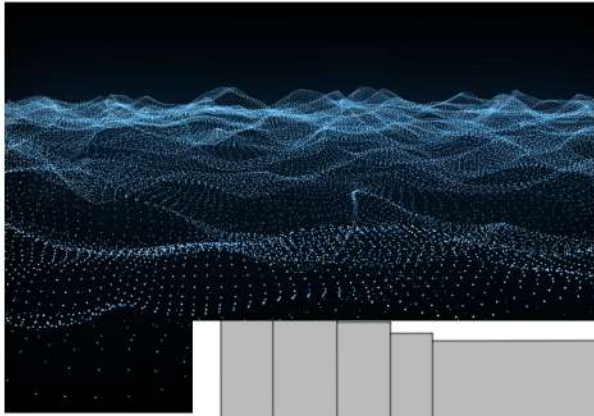
- **Formulació d'una idea** i motivació d'un equip artístic o d'un creador, o bé la suma de idees de creadors que conjuntament donaran forma a una proposta artística o programa. PLÀNCTON seria un exemple d'aquest últim cas.
- **Disseny de l'escenografia** per part de l'equip de producció i sota la direcció artística i executiva que han d'establir les idees de la dramaturgia i limitacions pressupostàries respectivament.
- **Elaboració de les propostes finals** de tots els elements que han de formar l'escenografia, de l'obra: fins a l'acceptació per part de la direcció.
  - disseny de decorats
  - disseny de vestuari
  - disseny de projeccions
  - disseny de il·luminació
  - disseny de so

PRODUCCIÓ: L'equip de producció una vegada ha rebut la confirmació del dissenys i pressupost es posa a treballar en la confecció de l'escenografia assumint cada membre la part que li correspon segons la seva professió o especialitat, a la vegada d'estar constantment en contacte amb la direcció artística i la resta de membres de l'equip per a obtenir un resultat òptim i experimentar finalment en una residència tècnica els efectes finals de l'escenografia, il·luminació, so i posada en escena.

Procés passarella:

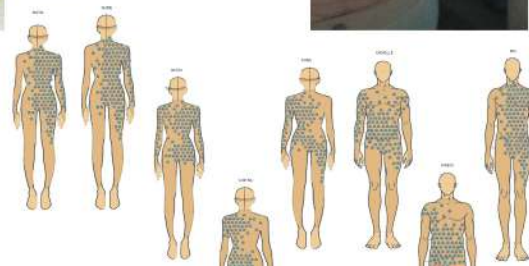
Projeccions :

Vestuari:

FER MÉS CURTET
AMB BODY DE COLL
ALTA SOTA

• BODY COLL ALT BLANC O NEGRE

CREACIÓ ARTÍSTICA:

Consta de la part final del procés de creació de l'obra, i durant el qual els artistes i coreògraf (dissenyador del moviment) creen la coreografia d'acord amb la dramaturgia i tots els elements escenogràfics preestablerts.

Durant aquest període es fan també els retocs de vestuari, dissenys finals de llums, so, proves de decorats que interaccionen amb els artistes.

Els artistes, en aquest cas músics i ballarins realitzen tots els assajos per separat i puntualment els assajos conjunts necessaris. Aquests són generalment els mínims per raons econòmiques o disponibilitat d'espais aptes.

Finalment té lloc una residència tècnica en l'escenari de l'estrena per tal de finalitzar el treball de tots els participants en la producció i obtenir el resultat final dissenyat en un principi.

Aquest resultat final sempre pot haver patit canvis al llarg del procés si els creadors evolucionen les seves idees o es produeixen situacions de qualsevol tipus que exigeixen canvis respecte de la idea inicial. La residència tècnica posarà de relleu el disseny final de l'obra acceptada per la direcció artística.

OBJECTIU DE LES ACTIVITATS PROPOSADES

Aquest dossier està destinat a desenvolupar diverses capacitats dels estudiants de secundària o superior, amb l'objectiu de introduir-los en el món de la creació artística multidisciplinària.

En concret la dansa i la música, són 2 disciplines orientades a un públic molt divers i no necessàriament entès ni interessat, però sí inquiet i obert a conèixer en profunditat alguna disciplina artística i encaminar-lo a consumir amb certa freqüència propostes d'arts escèniques que poc a poc li permetin formar-se en l'esperit crític avui inqüestionablement necessari per el creixement personal i la implementació dels valors moderns com el respecte, la integració, la igualtat, la tolerància, en els que l'art hi té un gran paper. Consumir i practicar l'art fomenta la creativitat, la imaginació, la desinhibició, la identificació del talent, i ajuda a trencar estereotips i prejudicis, orientant als joves cap a un millor futur professional i projecte de vida propis en un entorn de màxima llibertat i igualtat d'oportunitats.

En un segon terme les activitats proposades pretenen posar en pràctica diverses capacitats encaminades a que els alumnes preadolescents i adolescents opinin, qüestionin, debatin entre ells i amb els seus tutors diversitat de temàtiques no només de tipus artístic sino també relacionades amb temes actuals de interès general.

Per tant, oferim als estudiants un ventall d'activitats orientades a conèixer diversitat d'aspectes que envolten tota creació artística de manera que el fet de conèixer-les, interpretar-les, entendre l'art, els artistes i els creadors, veure el procés creatiu des de la inspiració fins al resultat final, captar els missatges de tots els que participen en una obra i extreure'n conclusions personals, inquietar-se o reaccionar en serien els objectius.

Cada centre pot optar en aprofundir en unes o altres activitats així com dissenyar-ne de noves que s'hi puguin relacionar en funció del programa escolar i edat de l'alumnat.

ACTIVITAT 1 | La música, la dansa i l'art en general com a eines d'educació, integració i salut

Activitat de debat i opinió personal

- Plantejar als estudiants els beneficis de la dansa i la música (art en general) com a eines d'educació: concentració, creativitat, desenvolupament del talent.
- Qüestionar i fer reflexionar sobre la capacitat de l'art per afavorir la integració. Perquè l'art fomenta la igualtat, la comunicació...
- Els beneficis de la dansa i la música en la salut. La dansa és especialment accessible en totes les edats i els seus efectes tant físics com mentals són extraordinaris: coordinació, forma física, bon humor, desinhibició, etc.
- Observar la importància que s'atorga en la major part de països a la dansa i la música ja en edats inicials als centres educatius i on el consum de cultura és generalitzat per tota la societat.
- Qüestionar directament quan ballen o escolten música i els efectes directes en l'estat d'ànim. La capacitat d'expressar-se a través del moviment.
- La dansa i els estereotips. Encara es qüestiona que els nois ballin? Els nadons, nens o nenes, ballen per igual. Perquè a mida que creixem es perd aquesta qualitat innata?
- La dansa és una forma comunicació que va néixer molt abans que el llenguatge.

ACTIVITAT 2 | Visualització, col·loqui amb artistes, interpretació, reacció i crítica personal.

Activitat pràctica

- **Visualització** de l'espectacle: Introduir prèviament a l'alumnat sobre la informació de l'espectacle rellevant per tal que li generi una expectativa i interès. És aconsellable que l'espectador (alumne) prèviament s'hagi documentat personalment o amb ajut del tutor sobre la companyia, la producció i la seva temàtica. Això li permetrà gaudir i interpretar amb més efectivitat i assolint els objectius.
- **Fomentar la participació** a activitats complementàries que sovint es programen abans o després d'un espectacle: xerrades, tallers, col·loquis, assajos oberts, workshops...
- **Fomentar l'actitud proactiva** i participativa plantejant qüestions als artistes sempre que hi hagi col·loquis o xerrades. Els coneixements previs poden ajudar molt a formular preguntes o fer reflexions més consistentes que si només es va a veure un espectacle sense tenir cap idea. L'esponaneïtat és important però també documentar-se i tenir opinions prèvies sobre la temàtica i sobre la dansa, la música o disciplines de la proposta. També sobre l'escenografia, vestuari, il·luminació, que són treball dels artistes que no es veuen a escena però són molt importants en una producció escènica.
- **Convidar a l'estudiant a reflexionar** personalment sempre sobre un espectacle i a formar-se una opinió i autoanalitzar si n'ha sortit inquiet o sorprès o motivat en algun sentit o amb noves idees o canvis d'opinió sobre temes que tenia preconcebuts (estereotips, prejudicis), etc etc. Alentar-lo a cultivar les aficions i al consum de cultura i art per gaudir i formar-se com a persona.

ACTIVITAT 3 | Tertúlia , reflexions, valoracions respecte al tema de l'obra i de l'espectacle.

Activitats de debat, opinió i interpretació

- **Valoracions personals:** Convidar als alumnes que ho desitgin a exposar la seva valoració personal de l'espectacle i temes que en vulguin compartir.

- **Obertura d'espai de tertúlia o debat** (exposar diferències)

1.- Sobre la interpretació i comprensió: Manifestar el grau de comprensió de l'obra envers la inspiració i motivacions dels creadors i la seva posada en escena. Els tons blaus son obligats pel compositor de Vox Balaenae...

* **A tenir en compte** evitar literalismes, i partir de la comunicació contemporània. Evitar limitar-se a la interpretació dels ballarins i anar molt més enllà: la música (estrenada i inspirada en el Big Data la primera, i en el so de la balena la segona), també l'escenografia. Per exemple la fredor de la llum en la primera part, i la captivació que provoquen les projeccions, la passarella i simbologia, música electrònica Vs música en viu, etc etc. Definir la percepció del contrast, inquietuds generades o no, indiferència o motivació, grau de captivació, etc etc.

2.- Debat sobre la temàtica de l'obra: el Big Data i el crit de la natura, entrant avui en els temes d'actualitat com la captació de tota dada que deixem amb els nostres rastres digitals, la natura i el seu poder davant la depredació de l'home. Com assolir l'equilibri (veure la primera part del dossier)

3.- **El paper de la cultura i l'art** com a eines per a superar aquests problemes

- La cultura de proximitat
- Capacitat de canviar hàbits de consum
- Capacitat de gaudir en societat i amb artistes en viu (com ho valora avui el jove espectador). Les tertúlies després d'anar al teatre

- Capacitat de inquietar constructivament. Debatre entre les manifestacions artístiques reivindicatives i les motivadores. L'art de per sí ha de ser art i en segon terme dir alguna cosa: una història, uns conceptes inspiradors, unes situacions a denunciar, etc etc. Extreure el sentit que l'audiència espera en anar a veure un espectacle, o bé anar amb la ment oberta i veure què ens provoca.

- Remarcar l'hàbit en el consum de cultura per gaudir-la cada vegada més, ja que es va aprenent a entendre-la i a guanyar en esperit crític, ideologia, valors, criteri, etc.

- L'auge dels programes de talents no professionals i la competitivitat que generen. L'art i la cultura han de ser una competició? Aquests programes afecten al consum de propostes dels artistes professionals?

* **aquests temes i d'altres** es poden proposar segons els grups. Cal veure en casos la importància de l'espontaneïtat en el tema de debat però a la vegada donar un temps a la reflexió prèvia per tal que les opinions siguin fonamentades. La importància de "*primer pensa i després parla*" i poc a poc aquest hàbit conduirà a fer exposicions en públic cada vegada amb més criteri i convicció, decisius en el dia de demà. També entrar en els judicis i comentaris que avui abunden a xarxes i que poden ser tant controvertits per un mateix.

ACTIVITAT 4 | Tallers de creació artística i identificació del talent

Activitats pràctiques

1.- Equip de mestres i direcció escolar: Creixem amb la cultura i integrem l'art en l'educació. Vist que a molts països la integració amb la cultura de qualitat és primordial, i el secret és el gran paper que juga ja en l'escolarització obligatòria, les escoles comencem a reclamar-ho perquè l'art i el talent artístic és latent ja des de la infància. Treballar el talent innat i educar-nos amb l'art farà la societat més justa, més sana, més educada i culte, amb tots els efectes que això comporta a nivell social, polític i econòmic

2.- Proposem als alumnes una pràctica de simulació d'una creació artística en la qual vulguin transmetre allò que realment volen mostrar al món i que amb les paraules els és impossible. Caldria aquí incentivar als alumnes en aquella disciplina que més els atraiu o ja tinguin una formació en la mateixa. Treballar fins a una possible posada en escena.

3.- Alentar a tot el grup, o part d'ell motivada, a fer una creació real que inclogui la producció completa i fins i tot una valoració econòmica (segons grau de l'alumnat i coneixements). Aquí podríem donar unes pautes de creació per tal d'orientar millor el taller. Posar-ho en escena si és possible a l'escola o escenari proper seria la culminació.

4.- Altres activitats: audicions de les peces i fer-ne interpretacions personals, dansa en grup que alenti al moviment lliure i la desinhibició.

BALLET CONTEMPORANI DE CATALUNYA

Un nou projecte de companyia professional

Neix l'agost de 2020 amb l'afany de potenciar
el talent creatiu a casa nostra

Al costat d'artistes i músics atrets per la idea
de incorporar la dansa en els seus projectes

Companyia resident a Terrassa

Direcció i distribució:

Marina Quera

info@balletcontemporani.cat

656846814

VISITA'NS

www.balletcontemporanicatalunya.cat

www.instagram.com/balletcontemporani.cat/

www.facebook.com/Ballet-Contemporani-de-Catalunya-102131825352385

www.youtube.com/channel/UCNXdk7az0a1W3EJI20XL5qg

